

RoodPurper

CHANGE
TRANSFORMER
BEHAVIOR
FIRE
APPLY HEAT
HEAD
SPACE
PRISM
HIGHEST POINT

6de editie - Intervenieren in narratieven

3-daagse workshop

Narratieven zijn betekenisvol in sociale relaties: het zijn verhalen die met elkaar worden gedeeld, veranderd en bevestigd. Je benadert organiseer- en verandervraagstukken vanuit een narratief perspectief: als kracht- of richtinggevende verhalen, gestolde of vastgelopen verhalen die individueel of groepsgewijze ontstaan door betekenisgeving aan gebeurtenissen en gedrag. Je leert een narratief systeemperspectief toe te passen in situaties waar narratieven brandstof zijn voor organisatiepatronen. Een benadering die is ontleend aan het psychoanalytische en het systeemtherapeutisch perspectief.

Een systemische benadering

Je verdiept je in de narratieve benadering van D. Tuckett, een psychoanalyticus. Deze benadering is meer op diagnose gericht. De theorie van Tuckett biedt aangrijpingspunten voor de impact en betekenis van narratieven in organisaties, hoe betrokkenen zich met narratieven verbinden, wat dit voor hen betekent en wat maakt dat het niet altijd even gemakkelijk is dergelijke verhalen open te maken.

We passen zijn aanpak toe op organisatie-en verandervraagstukken: wensen, verlangens en ambities van organisaties en mensen die er werken kunnen zo'n grote aantrekkingskracht hebben dat ze onweerstaanbare objecten worden. Narratieven zijn de 'vehicles' waarin dit proces zich voltrekt. Onweerstaanbare objecten zijn aan de ene kant een goede zaak, want dit geeft kracht, moed en volharding te realiseren en door narratieven te delen ontstaat sociale verbinding. Echter, er kunnen ook ongewenste patronen ontstaan: in de (strategische) besluitvorming; het kan tot niet te behalen resultaten leiden; sociaal in- en uitsluiten tot gevolg hebben of voor een overmaat aan spanning zorgen, doordat de druk onweerstaanbare objecten te realiseren bij een enkeling of een kleine groep terecht kan komen. Als in narratieven vervatte uitgangspunten niet goed onderzoekbaar zijn, omdat verandering in de relatie met het onweerstaanbare object of teleurstelling niet wordt verdragen, noemt Tuckett dat 'covering stories'.

Vervolgens maak je kennis met de narratieve benadering uit de systeemtherapie. Deze is geïnspireerd door founding father M. White en wordt al enkele decennia steeds meer toegepast om vastgelopen situaties in kleine sociale verbanden te doorbreken. Deze staat centraal in het intervenieren.

Uitgangspunten van de sociale identiteitstheorie en de rol van 'discours' worden verhelderd, alsmede de benadering van niet gewenste situaties als 'vastgelopen verhalen of gestolde narratieven'. We bespreken de methodische uitgangspunten en gaan interventies toepassen op de eigen meegebrachte praktijkcasuïstiek: narratieven 'deconstrueren' en nieuwe verhalen ontwikkelen. Narratieve interventies zijn geen vorm van 'storytelling': je leert niet een verhaal voor een ander te maken, of een stevig verhaal neer te zetten, maar te intervenieren in betekenisgeving zodat samen met betrokkenen een gewenst verhaal ontstaat of verhalen rijker worden gemaakt.

Alvast een eerste indruk?

Wil je alvast een eerste indruk krijgen lees dan mijn blogs over 'Over bubbles gesproken' en over "Moetens' durven te betwijfelen" op www.roodpurper.nl (tab actueel) of download op mijn website het artikel 'Onweerstaanbare objecten, narratieven en bruggenbouwers' (tab publicaties), in 2019 verschenen in "Meer dan de som der delen", Systeemdenkers over organiseren en veranderen". In voorbereiding is een artikel over het narratieve systeemperspectief, getiteld: "Wat doet het je doen". Intervenieren in gestolde betekenisgeving. Je kunt dit opvragen bij omoeskops@roodpurper.nl

Voor wie?

De 3-daagse workshop is interessant voor wie zich aangetrokken voelt door een narratieve benadering vanuit een systemisch en psychoanalytisch perspectief. De aanpak is zowel theoretisch als praktisch. Om deel te nemen is het nodig zelf een verandering- of organiseerproces onderhanden te hebben. De 3-daagse is bestemd voor ervaren (verander)managers, (programma)leiders, senior-adviseurs. Er wordt gewerkt in een kleine groep. Je ontvangt literatuur ter voorbereiding. Houd rekening met ca. 8 uur voorbereidingstijd per workshop. Tijdens de workshops wordt gewerkt met eigen casuïstiek.

Begeleider is Odette Moeskops.

Plaats en data

Er zijn drie bijeenkomsten van een dag van 10.00 tot 16.30 uur. De drie bijeenkomsten vinden plaats op vrijdag 24 november, 15 december 2023 en 26 januari 2024 in Amsterdam op een locatie die goed te bereiken is met zowel OV als auto. Er is ruime gelegenheid (voordelig betaald) te parkeren.

Kosten

Voor deelname is 1.750.- euro exclusief BTW verschuldigd. Dit bedrag is BTW vrij, tenzij anders overeengekomen. Voor literatuur, reader en verblijf is 150.- euro (excl. BTW) verschuldigd. Je schrijft je in door een email te sturen aan omoeskops@roodpurper.nl. Je ontvangt dan een inschrijfformulier.

Interveniëren in narratieven

Programma

Dag 1

Ochtend

Het daadkrachtpatroon vanuit narratief perspectief

o.a. over onweerstaanbare objecten, het ontstaan en effecten daarvan, de rol van narratieven als objectrelatie (“arme verhalen”), sociale relaties die zich daardoor ontwikkelen, het sociaal in- en uitsluiten, wat dit betekent voor het kunnen reflecteren of leren van ervaring.

We bespreken de ‘narratieven’ van verschillende betrokkenen in het daadkrachtpatroon, de vastgezette (archetypische) rollen en de actie reactie systeemdynamiek, die met elkaar maakt dat relaties ontbreken, verloren gaan of niet meer kunnen ontstaan.

Casuïstiekbespreking 1: eigen voorbeelden; expliciteren van ‘narratieven’ aan de hand van identificatie met de verschillende archetypische posities in het daadkrachtpatroon, inclusief die van de bruggenbouwer.

Literatuur:

Moeskops O.G.M., (2019), Onweerstaanbare objecten, narratieven en bruggenbouwers. In: Kessener B., Oss L. van, Systemisch organiseren en veranderen. ManagementImpact.

Moeskops O.G.M. (2022), Over bubbles gesproken. Blog op <https://deambachtsschool.org/over-bubbles-gesproken/>

Middag

Uitgangspunten narratieve systeembenadering

o.a. ideeën die ten grondslag liggen aan de narratieve systeembenadering, het sociaal-relatieve perspectief, het opvatten van identiteit (van individuen, teams en organisaties) als een verzameling van sociaal geconstrueerde verhalen, die meervoudig, meerstemmig, veranderlijk, bewegend, adaptief en fluïde kunnen zijn maar ook arm, vastgelopen, gestold of eensporig. We staan stil bij opvattingen over betekenisgeving, de grote invloed van discourse en sociale relaties op betekenisgeving en bij het ‘waarom’ van methodische interventies zoals deconstrueren en externaliseren.

Casuïstiekbespreking 2: oefenen van interventies deconstrueren en externaliseren. Er wordt gewerkt met eigen voorbeelden die worden ingebracht.

Literatuur:

Moeskops O.G.M. (2023), Wat doet het je doen? Interveniëren in gestolde betekenisgeving. In voorbereiding.

Morgan A. (2000), What is narrative therapy, An easy to read introduction. P. 2-50, Dulwich Centre Publications

Dag 2

Ochtend

Discourse en emoties

o.a. inzichten in de rol van discourse, de effecten en de impact ervan. We bespreken de effecten en impact op identiteit, relaties, gedrag en hoe betekenisgeving verloopt: hoe discourse daarin – vanzelfzwingend - een norm of meetlat wordt en zich verspreidt via bevestiging in sociale relaties. Bij een arme identiteit of (in andere woorden) een vastgelopen verhaal blijken individuen en teams zich vaak gevangen te voelen in discourse.

O.a. het uitgangspunt dat emoties tussen mensen (en niet in mensen) zitten en sociaal worden geconstrueerd in communicatie en relaties met anderen. Emoties reflecteren verhalen in context: de betekenis van emoties moet onderscheiden worden naar de relaties en situaties waarin ze zich voordoen. Emoties kunnen worden gedeconstrueerd, zodat de verhalen erachter (zoals de intenties, bedoelingen, commitments) zichtbaar worden: dit kan relevant zijn wanneer betrokkenen in organisaties door hun identificatie met emoties geen handelingsruimte meer voelen.

Literatuur

Homan, T., (2017) Een foucaultiaanse reflectie op perfectie en imperfectie van organisatieadviseurs. In: M. van Ooijen e.a., Imperfecte adviseur. Utrecht – Kessels & Smit

Moeskops, (2018), 'Moetens' durven te betwijfelen. Blog op <https://deambachtsschool.org/moetens-durven-te-betwijfelen/>

Moeskops O.G.M. (2023), Wat doet het je doen? Intervenieren in gestolde betekenisgeving. In voorbereiding.

Casuïstiekbespreking 1: oefenen van interventies om 'discours' te deconstrueren en de verhalen erachter zichtbaar te maken. We werken hier met eigen voorbeelden die worden ingebracht.

Middag

Casuïstiekbespreking 2: oefenen van interventies om 'emoties' te deconstrueren en de verhalen erachter zichtbaar te maken. We werken hier met eigen voorbeelden die worden ingebracht.

Inzoemen op het maken van nieuwe, gewenste verhalen

O.a. reflectie op de bouwstenen waarmee nieuwe gewenste verhalen kunnen worden gemaakt. Bespreken verschillende praktijkvoorbeelden van toepassing in organisatieontwikkeling.

Casuïstiekbespreking 3: oefenen van 'bouwstenen' om nieuwe gewenste verhalen te verrijken

Literatuur

Morgan A. (2000), What is narrative therapy, An easy to read introduction. P. 51-84, Dulwich Centre Publications

Dag 3

Ochtend

Nieuwe, gewenste verhalen sociaal (her)verankeren

O.a. verdere reflectie op de bouwstenen waarmee nieuwe gewenste verhalen kunnen worden gemaakt: 'nieuwe' gewenste verhalen sociaal (her)verankeren. Bespreken verschillende praktijkvoorbeelden van toepassing in organisatieontwikkeling.

Casuïstiekbespreking 1: oefenen van 'bouwstenen' om nieuwe gewenste verhalen sociaal te (her)verankeren. We werken hier met eigen voorbeelden die worden ingebracht.

Meervoudige identiteit

o.a. hoe identiteit meervoudig is, bestaat uit een waaier aan narratieven en is geworteld in sociale processen. Betekenisgeving kan over de tijd evolueren: de verschillende gelaagde verhalen kunnen vervolgens verbonden zijn met uiteenlopende contexten. Het onderscheiden van internaliseren versus externaliseren. Het opvatten van een conflict, een dilemma, een ambivalentie, een twijfel of een verlangen als een vraagstuk van meervoudige identiteit.

Literatuur

F. Rusman (2020), Dus daarom deed ik dat. In: NRC 23-11

E. Shapiro (2021), Why do I have to do this. Eric Millerlezing. In: Opus (Organisational and social dynamics)

P. Verhaeghe (2018), Identiteit, hoofdstuk 1. De Bezige Bij

(facultatief) Petrigierli G., (2020), A psychodynamic perspective on identity as a fabrication. Chapter 10. In: The Oxford Handbook of Identities in Organizations

Middag

Casuïstiekbespreking 2: oefenen van interventies om vanuit het uitgangspunt van een meervoudige identiteit, gelaagde verhalen zichtbaar te maken. We werken hier met eigen voorbeelden die worden ingebracht.

Casuïstiekbespreking 3: ruimte voor eigen casuïstiek over het (verder) in de praktijk brengen van het geleerde.

Je ontvangt de literatuur zowel geprint als digitaal. Naast literatuur zijn er ter voorbereiding suggesties om podcasts te luisteren of filmpjes te kijken. Facultatieve literatuur wordt digitaal beschikbaar gesteld.

Curriculum Vitae

Odette Moeskops is 25 jaar organisatieadviseur. Vanuit haar bedrijf RoodPurper b.v. adviseert en begeleidt zij bij veranderingsprocessen op het gebied van strategie, cultuur, samenwerking en communicatie. De werkwijze die zij hanteert wordt gekenmerkt door een veranderkundig, een communicatief én een systeempsychodynamisch perspectief. Opdrachtgevers van RoodPurper zijn toonaangevende instellingen en organisaties afkomstig uit de overheid, dienstverlening en procesindustrie.

Van 1983 tot 1993 werkte Odette Moeskops in verschillende leidinggevende functies bij Rabobank Nederland en bij Postbank N.V. Daar hield zij zich bezig met maatschappelijke-, positionerings- en communicatievraagstukken.

Odette Moeskops verzorgt regelmatig workshops en bijeenkomsten over veranderingsprocessen. Zij is verbonden aan de Ambachtsschool voor Organiseren en Veranderen www.deambachtsschool.org en werkt mee aan leer- en ontwikkelingsprogramma's van SIOO, Rino, USBO en VU.

Zij publiceerde vele artikelen onder meer in M&O Management en Organisatie en in 2014 verscheen haar boek 'Doorbreken van organisatiepatronen'. Verder maakte zij tezamen met haar collega's van de Ambachtsschool regelmatig podcasts waaronder over 'discours' en 'verhalen achter emoties' en over verschillende andere onderwerpen. Deze zijn o.a. te beluisteren via Apple podcasts.

Na haar doctoraal Nederlandse taal- en letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam, volgde zij verschillende postdoctorale opleidingen op het gebied van communicatie, marketing, management, psychoanalyse, structurele en narratieve systeembenadering, veranderkunde en organisatieontwikkeling. Zij is lid van ISPSO (International Society for the Psychoanalytical Study of Organizations) en vervulde diverse toezicht- en bestuursfuncties. Odette Moeskops maakt deel uit van de jury van de OOA (Orde van Organisatie Adviseurs) ter uitverkiezing van het beste boek van het jaar.

RoodPurper b.v. | 06-24558752

e-mail: omoeskops@roodpurper.nl | www.roodpurper.nl